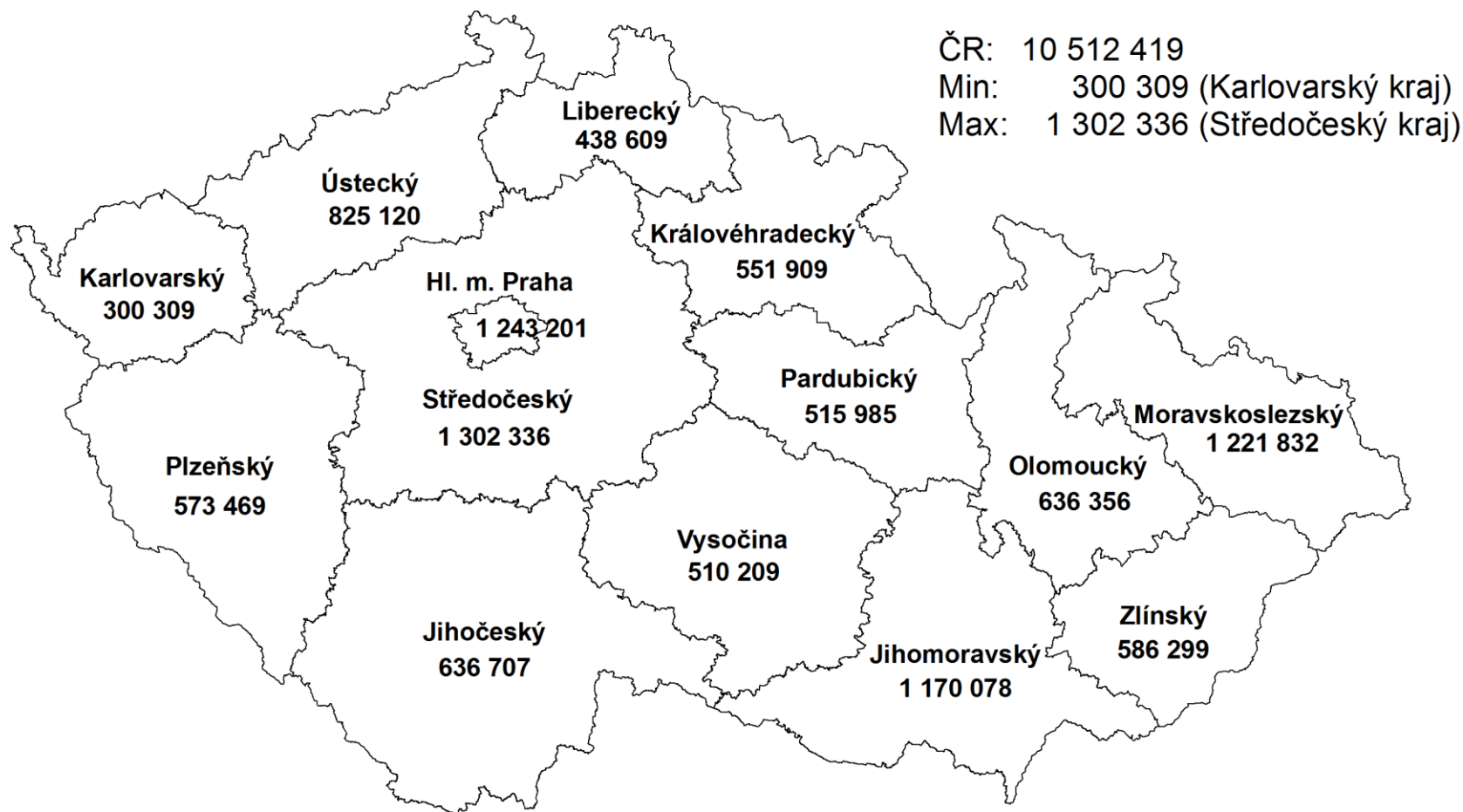

DEMOGRAFICKÁ SITUACE V KRAJÍCH ČR (2013)

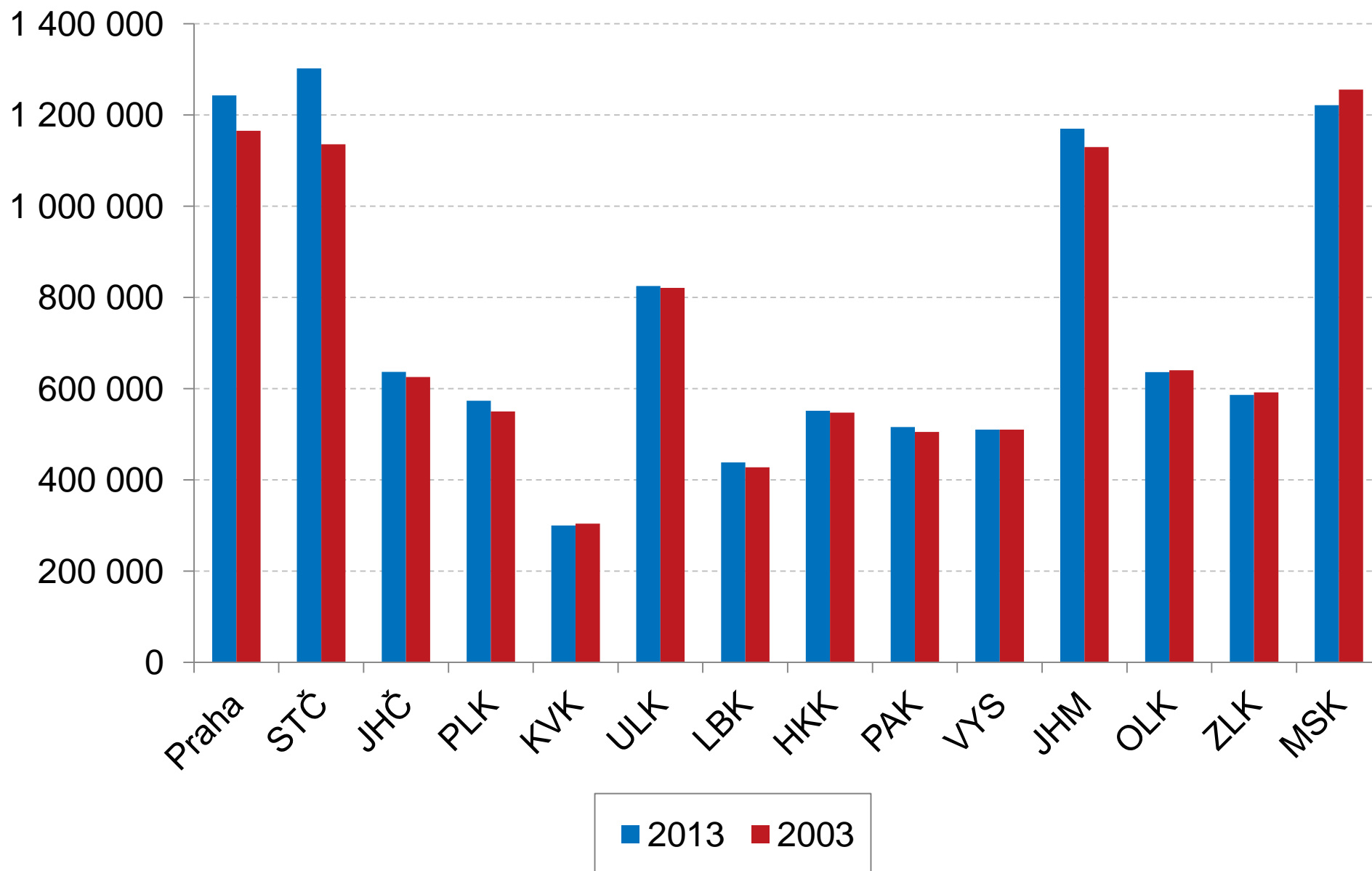
Michaela Němečková

Tisková konference, 11. 9. 2014, Praha

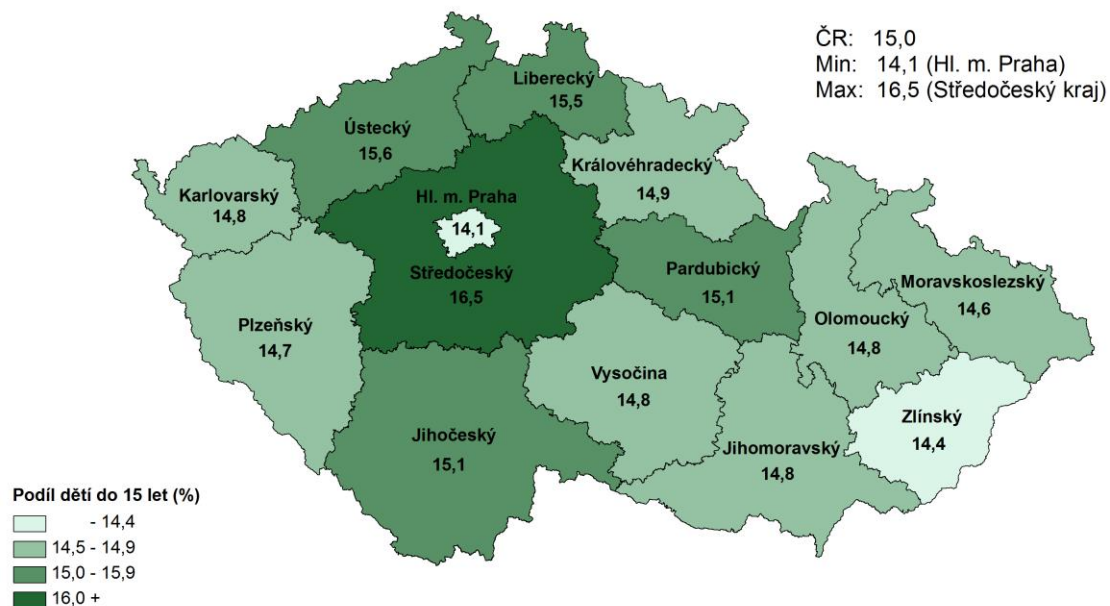
Kraje České republiky a jejich počet obyvatel k 31. 12. 2013

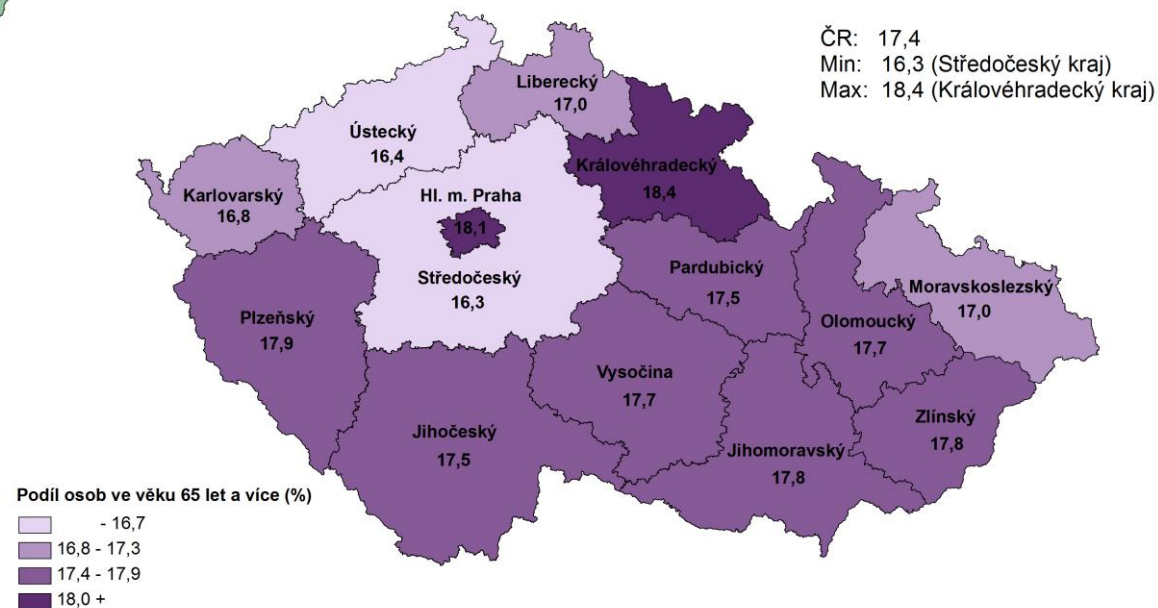
Počet obyvatel v krajích ČR 2013 a 2003 (k 31. 12.)

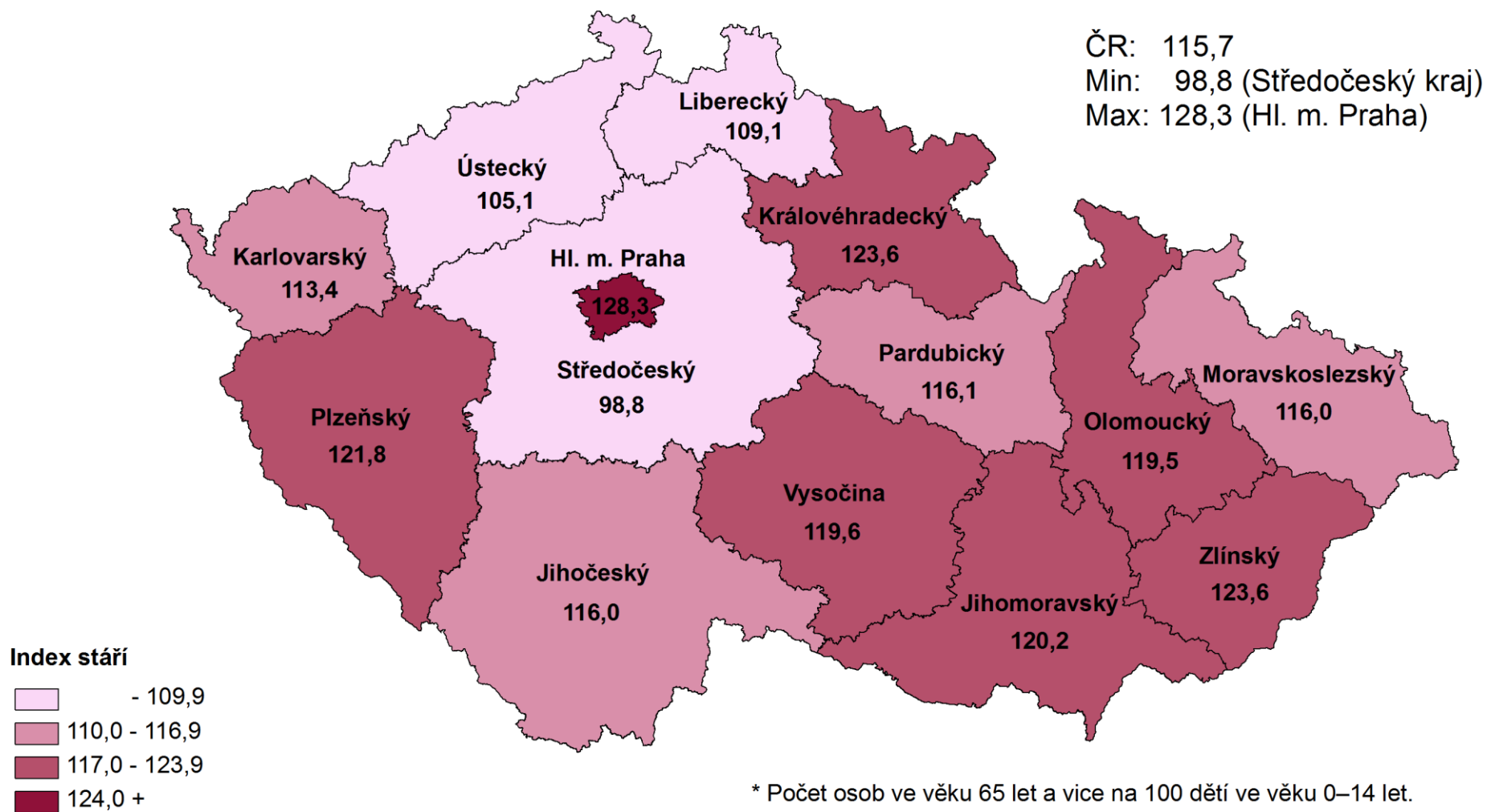
Podíl dětí do 15 let (v %)

Podíl seniorů ve věku 65 a více let (v %)

Index stáří

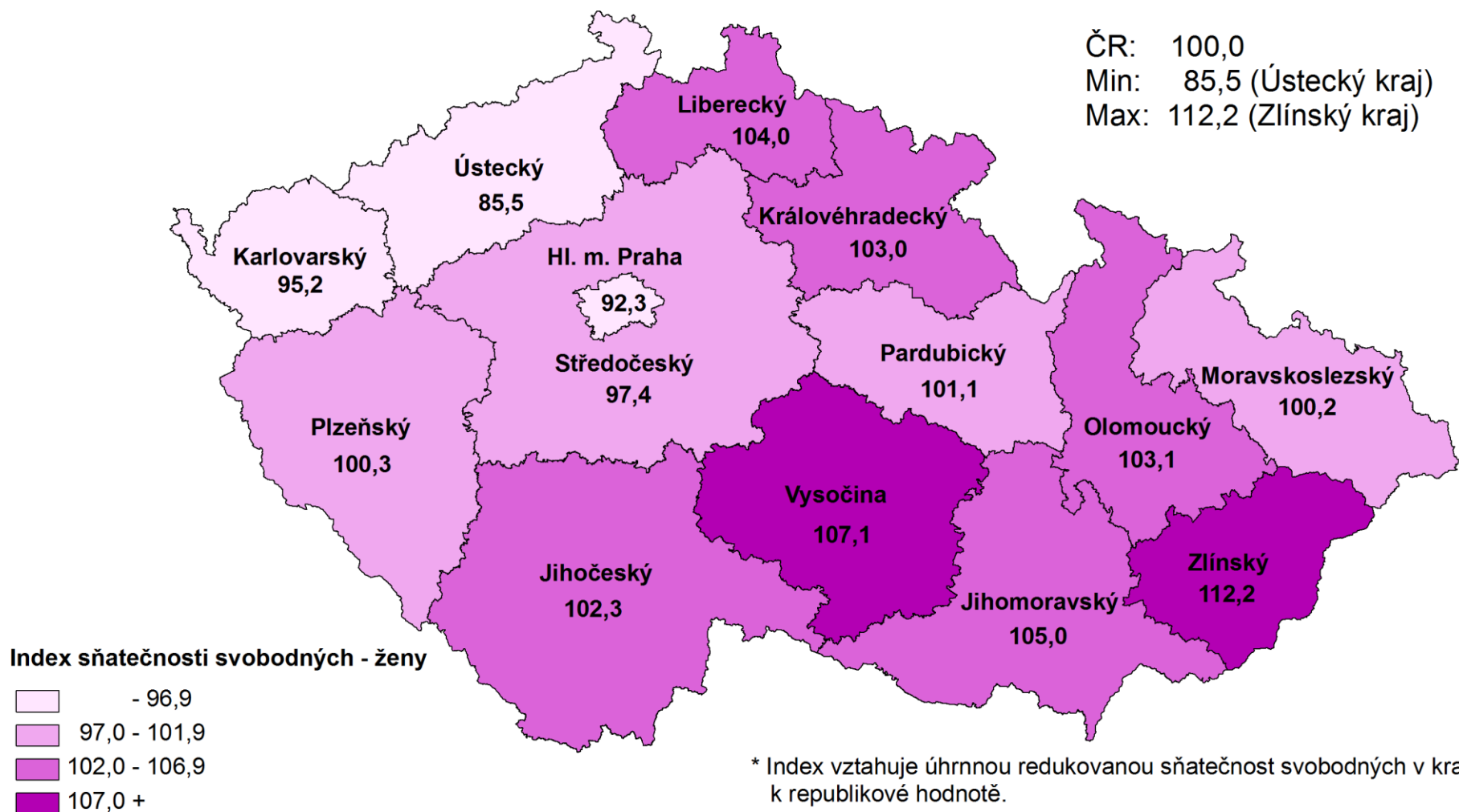

Věková struktura

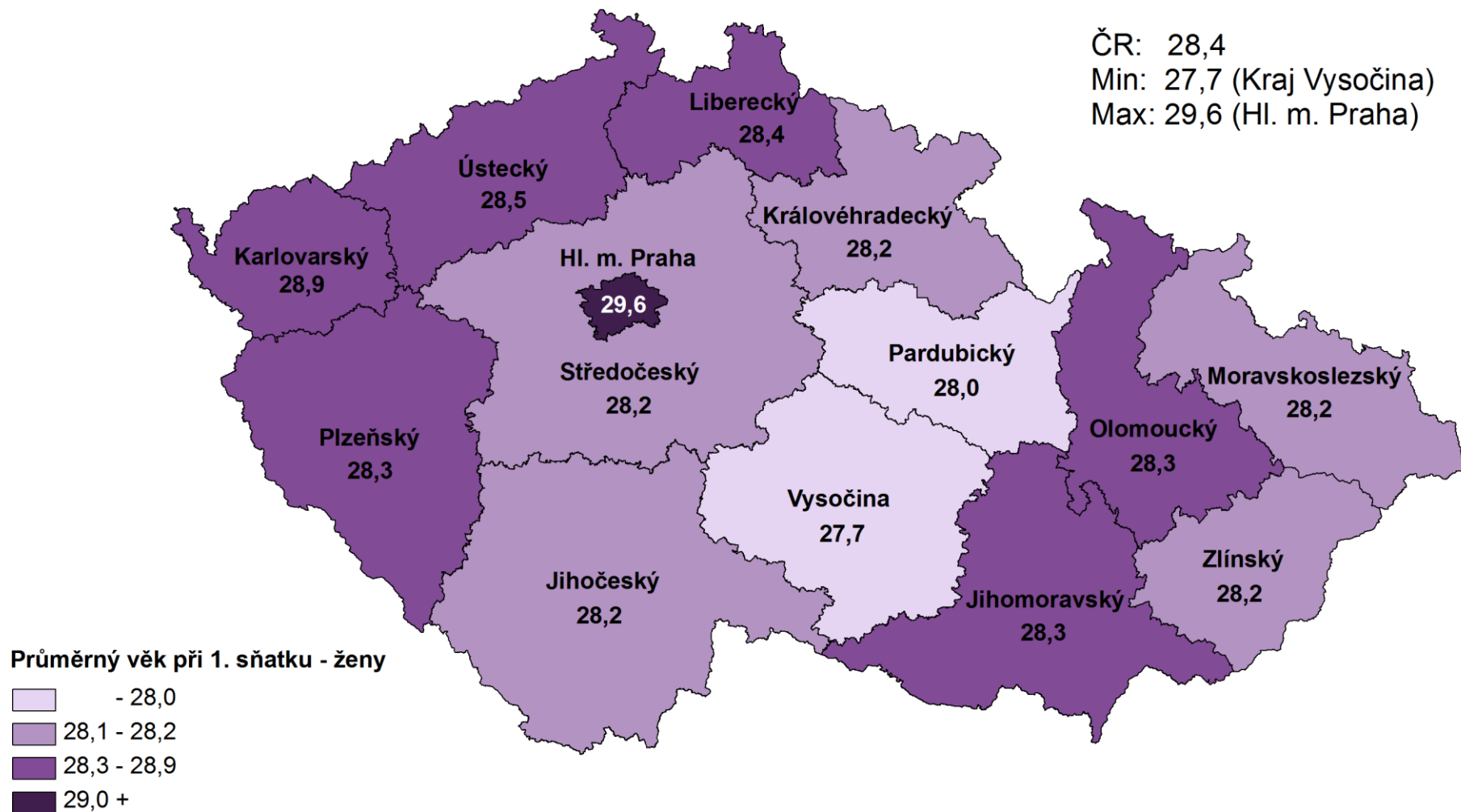
– homogenizace a územní proměna

- **podíl dětské a seniorské složky** se zvyšuje, příp. u dětí stagnuje, převaha dětí nad seniory přetrvává pouze ve Středočeském kraji
- **průměrný věk obyvatel se ve všech krajích zvyšuje**, avšak variabilita klesá
STČ (40,6), ULK (40,9) ←————→ Praha+HKK+ZLK (42,0)
- **Středočeský kraj relativně omládl, jiné kraje (KVK, VYS, ZLK) v relaci k ostatním krajům zestárly**
2003–2013 změna pozice Středočeského kraje: nově nejmladším krajem (místo Ústeckého kraje);
výraznější pokles podílu dětí na Vysočině, růst průměrného věku v Karlovarském, Zlínském a Moravskoslezském kraji

Sňatečnost svobodných žen (index)

Průměrný věk žen při 1. sňatku

Sňatečnost a rozvodovost – posun do vyššího věku

- **dvě třetiny sňatků uzavírají dvě svobodné osoby**

ULK (57 %), KVK (58 %) ↔ VYS (73 %), ZLK (74 %)

- **nadprůměrná sňatečnost zůstává na Moravě a Vysočině**

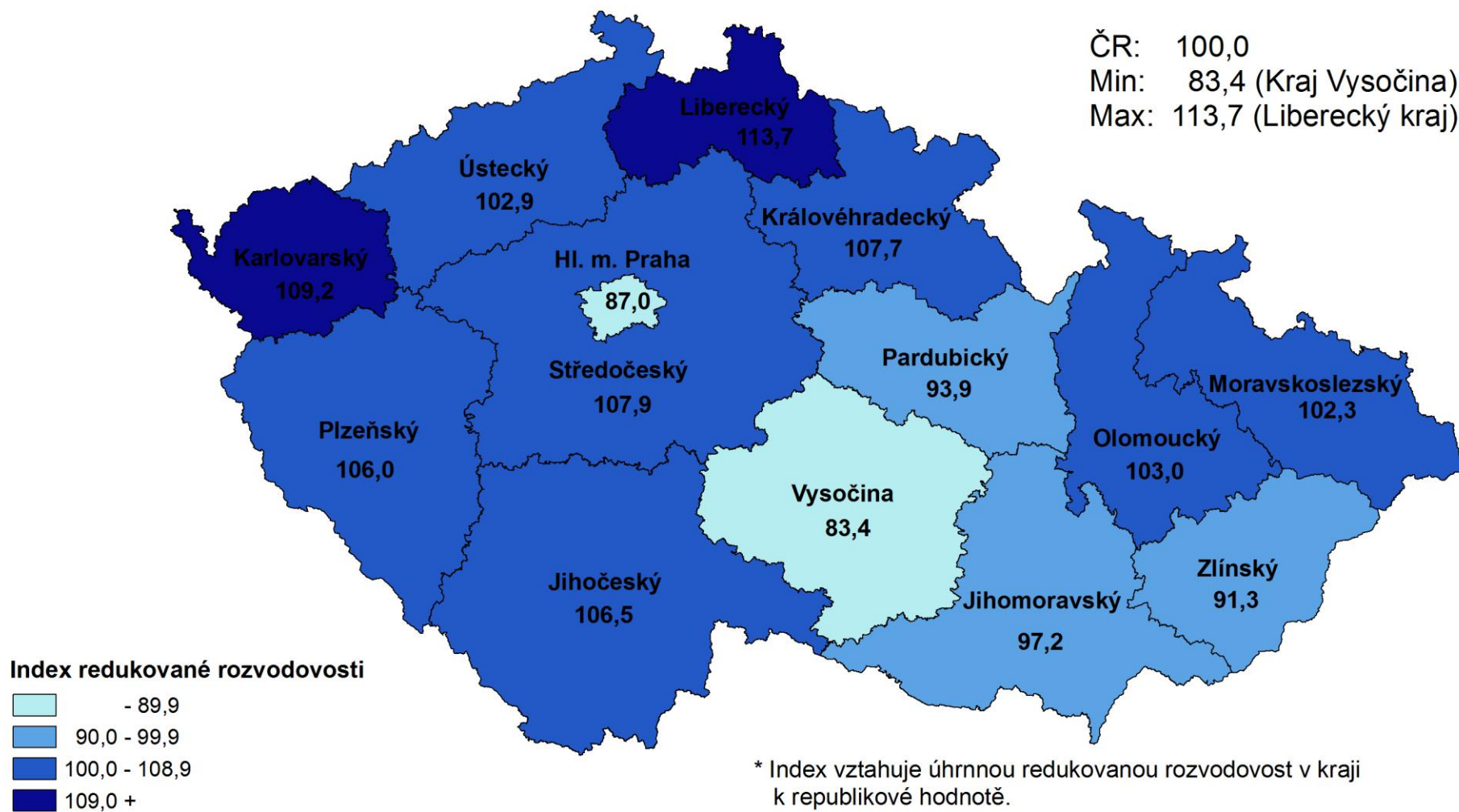
ve srovnání s ČR tradičně nejvyšší v kraji VYS, JHM a ZLK, naopak nejnižší v ULK a Praze

- **průměrný věk při prvním sňatku** v období 2003–2013 ve všech krajích vzrostl, přírůstky se ale zpomalují, příp. průměrný věk stagnuje

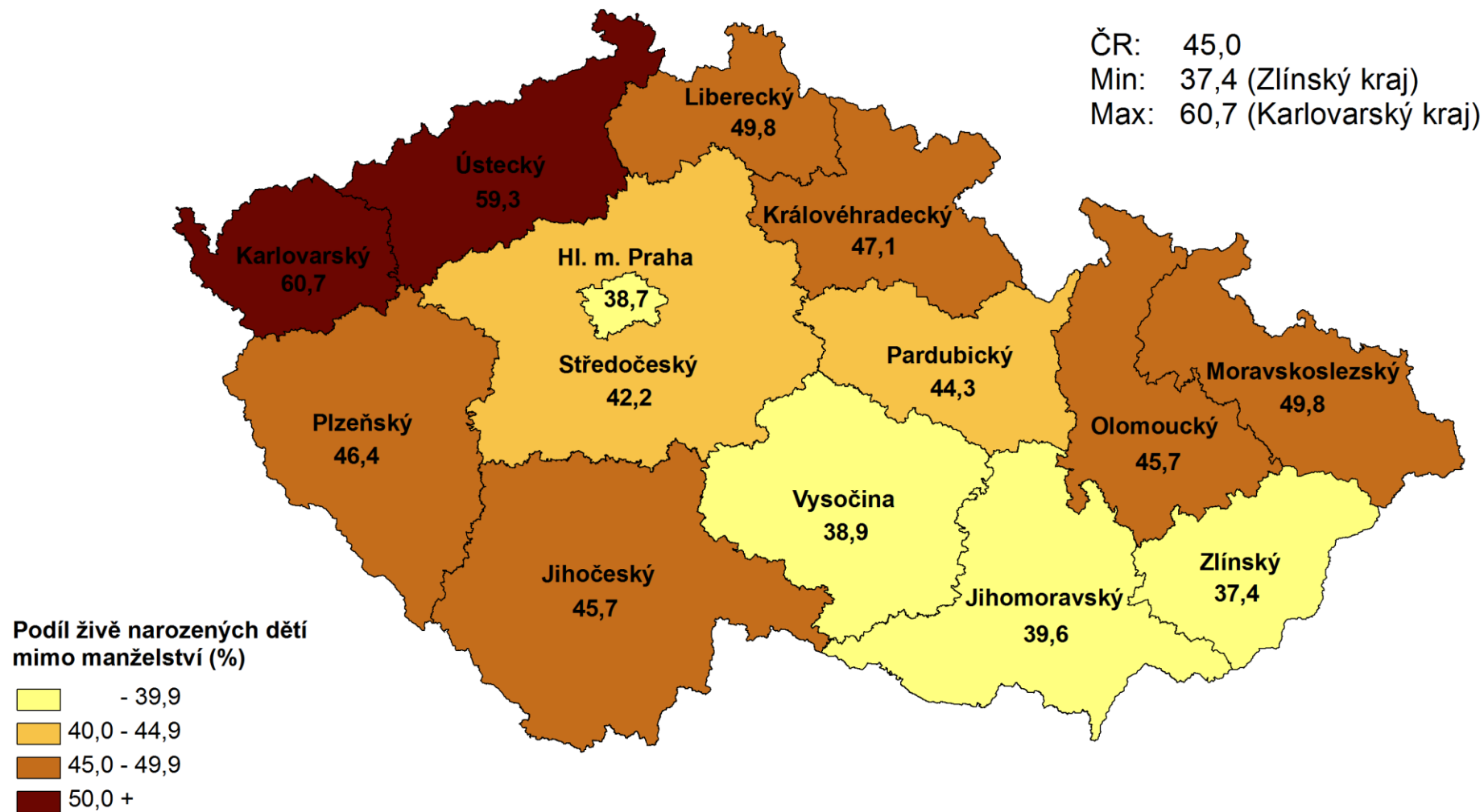
- **rozvodovost nejnižší na Vysočině, na jihu Moravy a v Praze**

- roste podíl rozvodů po 20 a více letech

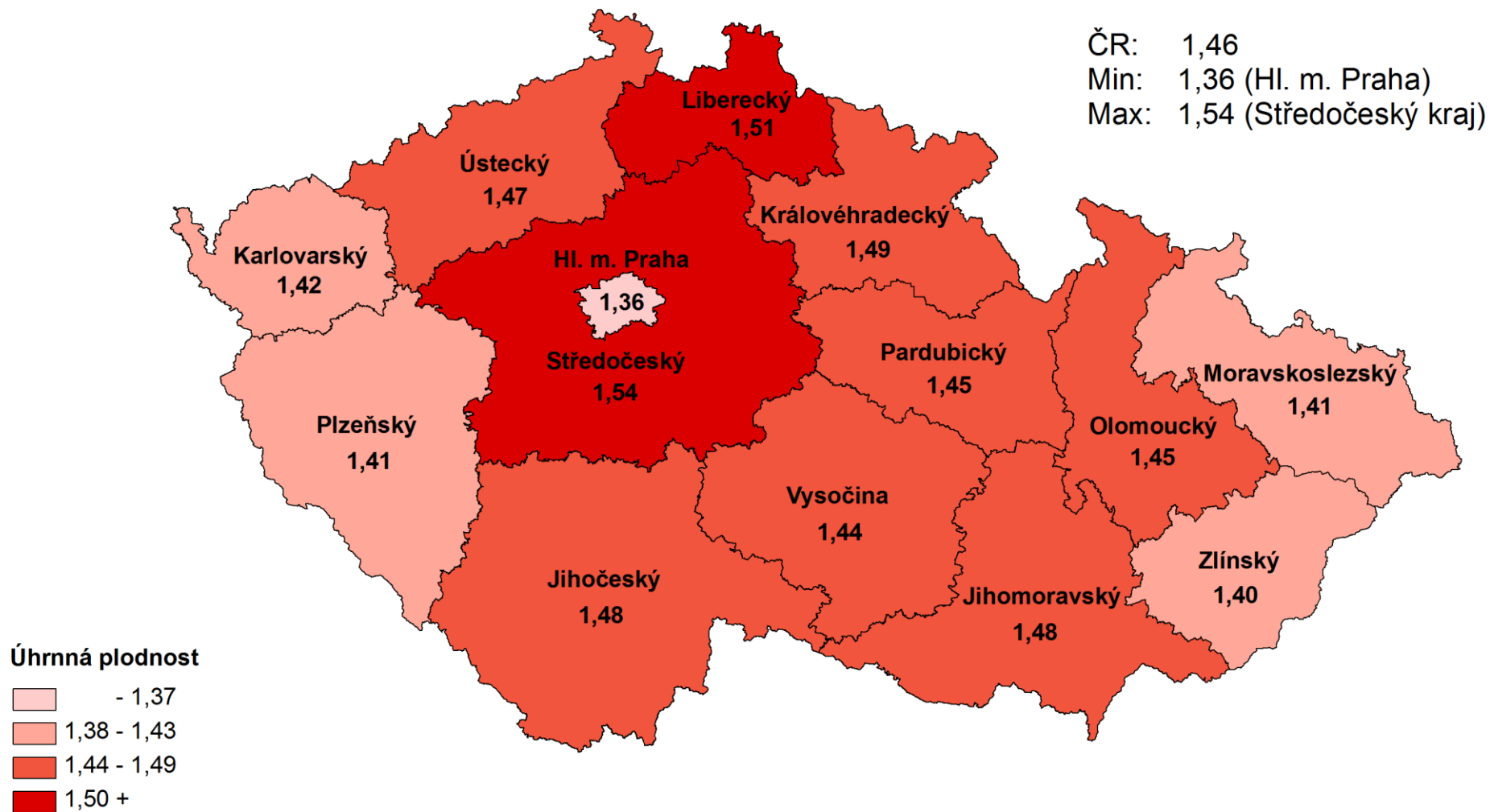
Rozvodovost (index)

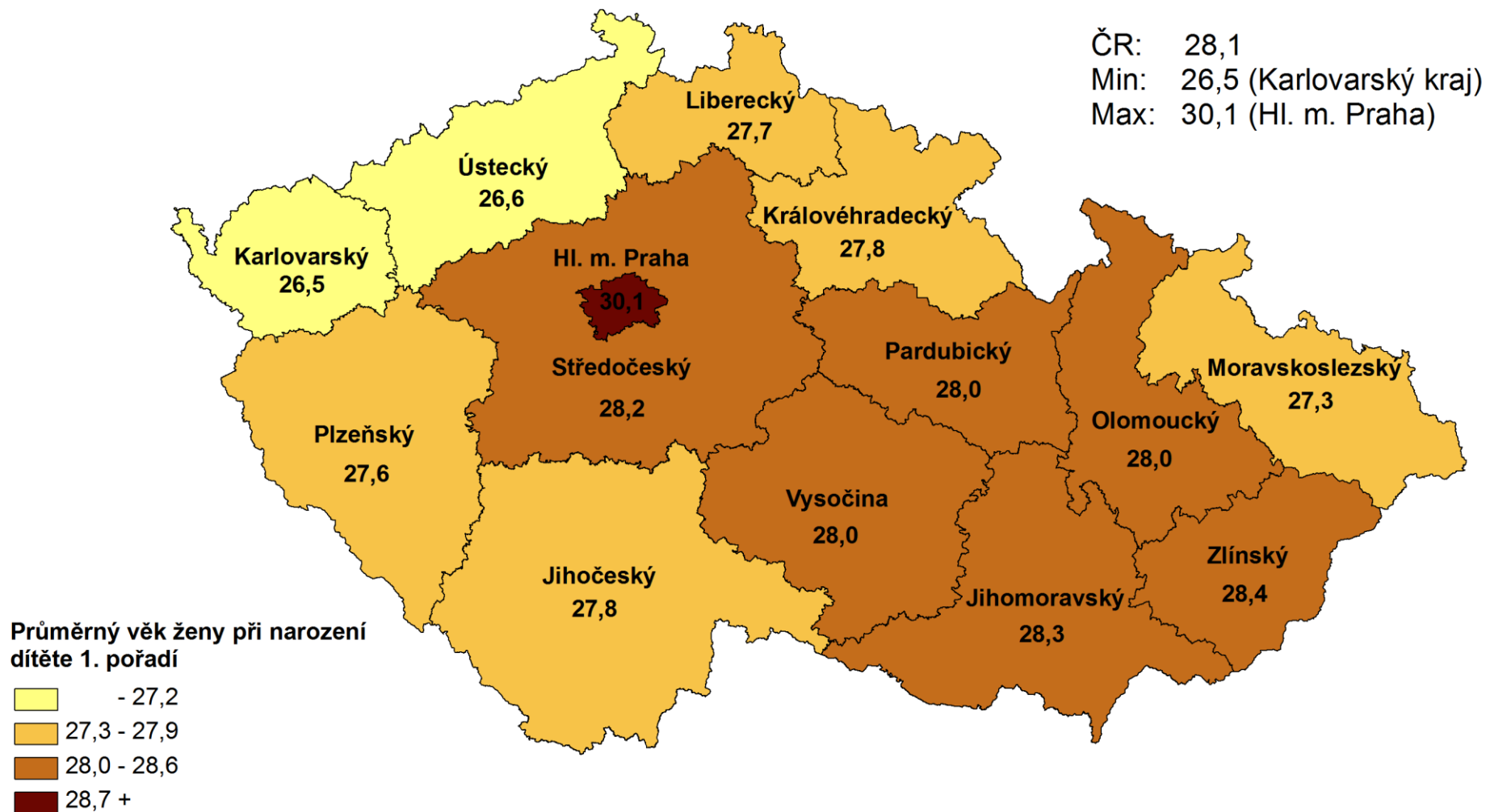
Narození mimo manželství (v %)

Úhrnná plodnost

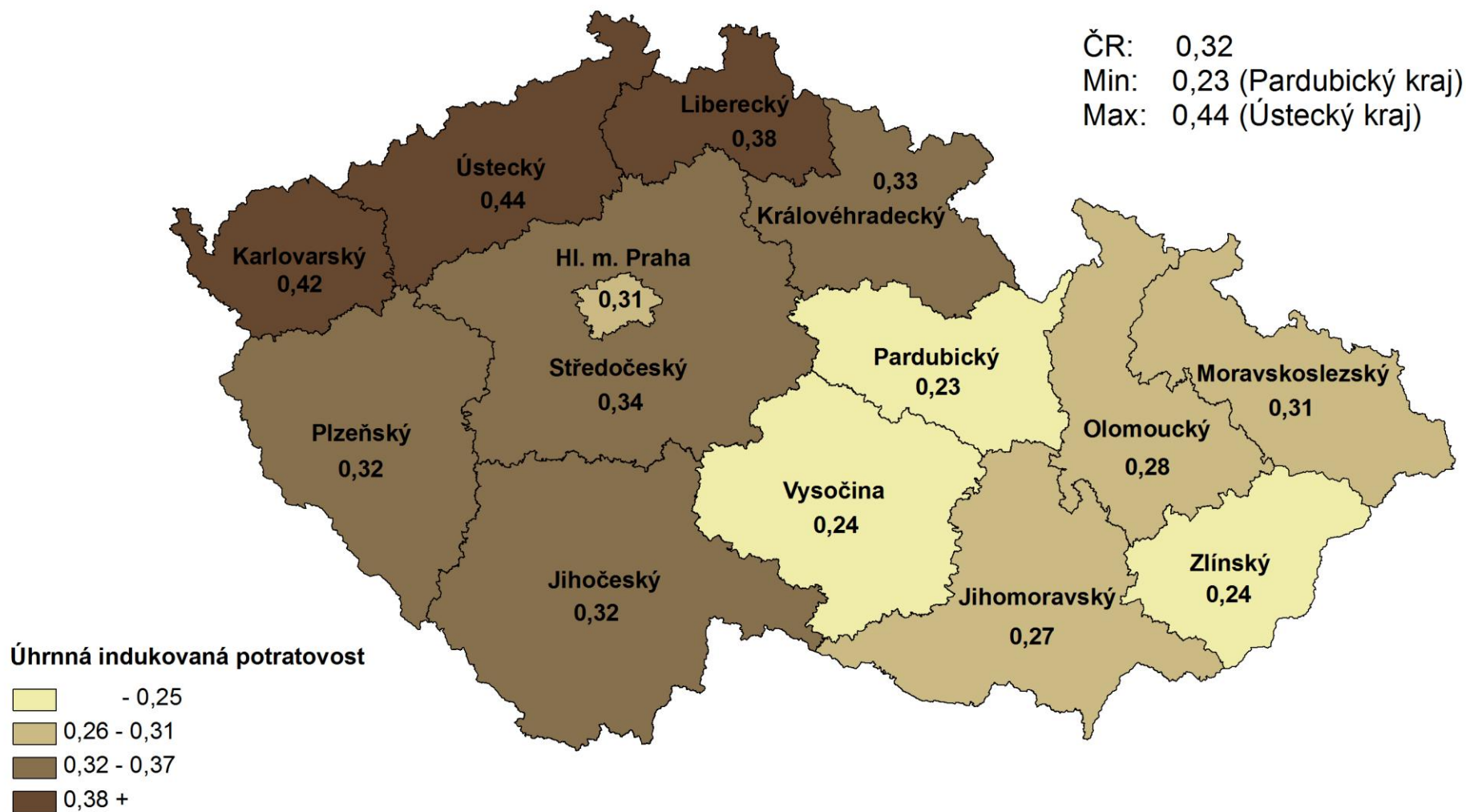
Průměrný věk žen při narození 1. dítěte

Velká variabilita podílu narozených mimo manželství a průměrného věku matek

- při celkovém poklesu narozených přibývá dětí narozených svobodným matkám
- podíl narozených mimo manželství se zvyšuje, variabilita klesá ZLK (37 %), VYS+Praha (39 %) ULK (59 %), KVK (61 %)
- nejvyšší plodnost se přesunula do Středočeského kraje nadprůměrná také v LBK, JHČ, HKK, JHM, nejnižší v Praze, ZLK, MSK
- průměrný věk matek při narození dítěte vzrostl 2003–2013 ve všech krajích, jeho růst se zpomaluje nebo stagnuje (HKK, KVK) ULK (28,6), KVK (28,7) ZLK (30,2), Praha (31,5)

Úhrnná indukovaná potratovost

Potratovost nejvyšší na západě Čech

- **převažují indukované potraty**

VYS (52 %), ZLK (53 %) ←→ ULK (64 %), Praha (67 %), KVK (74 %)

- **nejvyšší indukovaná potratovost tradičně v Ústeckém a Karlovarském kraji**

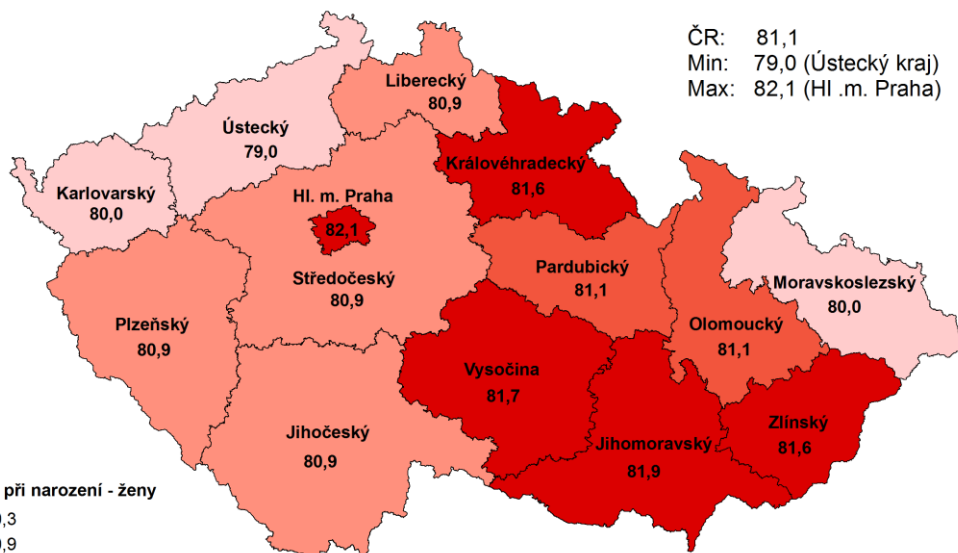
vysoká potratovost spojená s nízkým průměrným věkem při umělém přerušení těhotenství

- **nejnižší indukovaná potratovost v Pardubickém a Zlínském kraji s vyšším průměrným věkem žen**

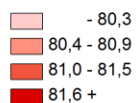
- **průměrný věk** při indukovaném potratu:

ULK (28,9), KVK (29,1) ←→ PAK (30,1), VYS (30,2), ZLK (30,4)

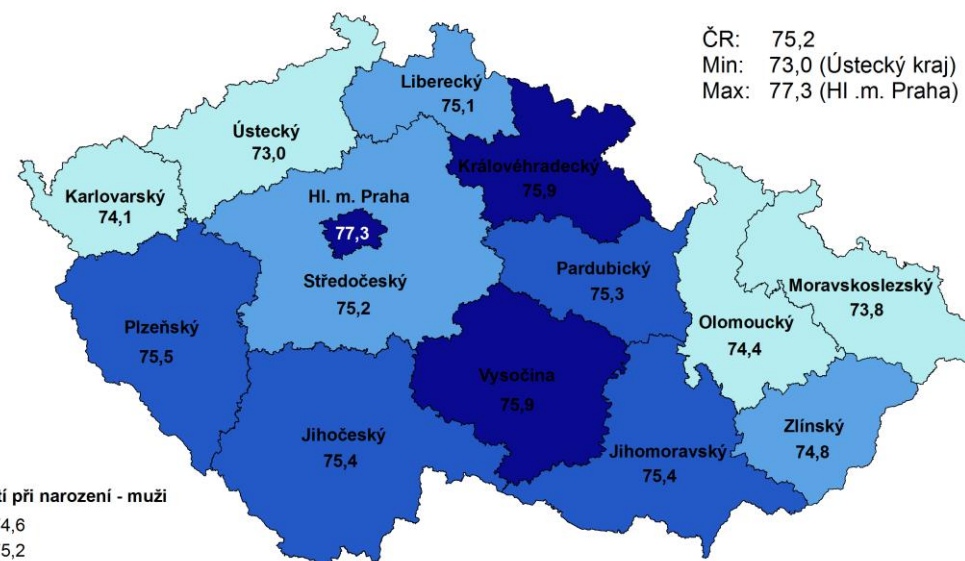
Naděje dožití žen při narození, 2012–2013

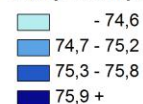
Naděje dožití při narození - ženy

Naděje dožití mužů při narození, 2012–2013

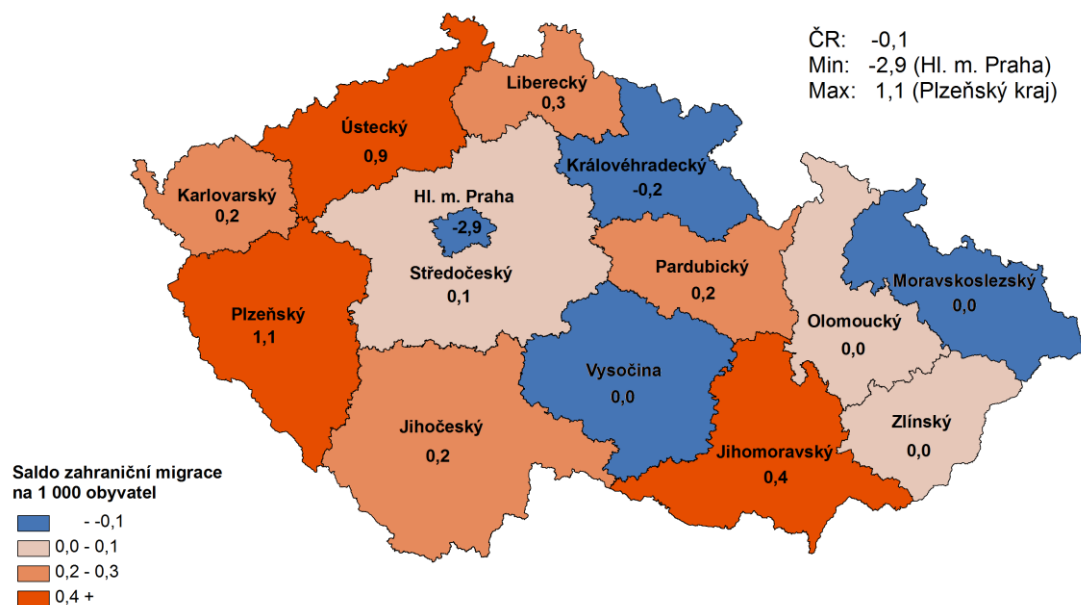
Naděje dožití při narození - muži

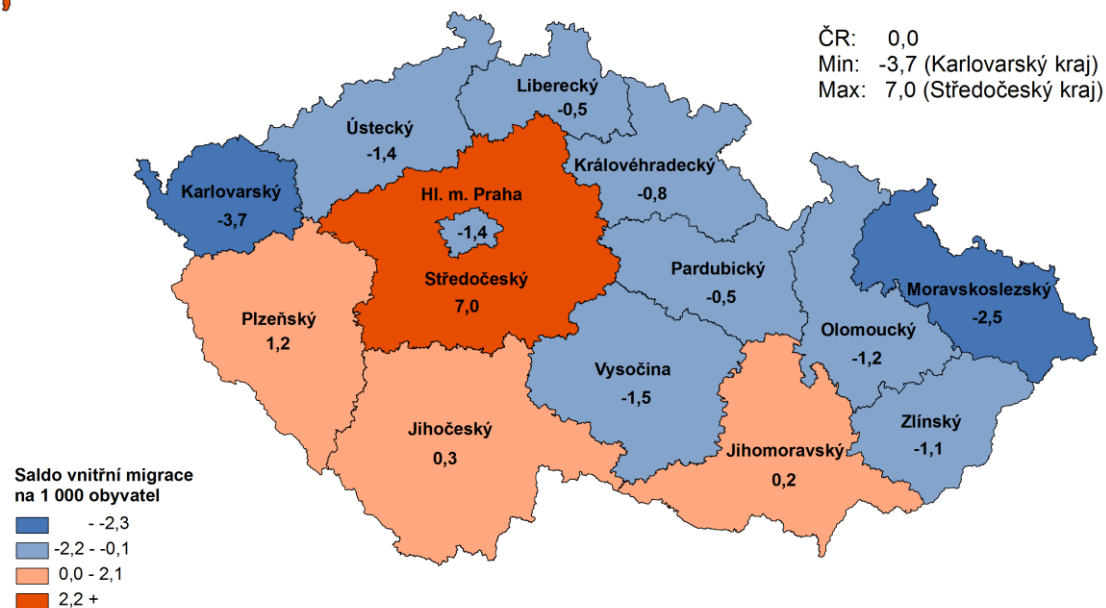
Naděje dožití při narození roste ve všech krajích

- od roku 2003 se naděje dožití zvýšila min. o 2 roky, nejvíce v Praze o 3,6 let pro muže a 2,9 let pro ženy
- střední délka života mužů stále zaostává za ženami o 5–7 let
- pozice krajů se příliš neliší u mužů a žen
 - ULK (73,0), MSK (73,8) \longleftrightarrow VYS+HKK (75,9), Praha (77,3)
 - ULK (79,0), MSK+KVK (80,0) \longleftrightarrow VYS (81,7), JHM (81,9), Praha (82,1)
- mezi příčinami dominují nemoci oběh. soustavy a novotvary
 - Praha – nejnižší úmrtnost mužů na všechny hlavní příčiny
 - u žen nejnižší úmrtnost i v jiných krajích (ZLK – novotvary, JHM – dých. soust.)
 - ZLK – vysoká úmrtnost na nemoci oběh.soust., ale velmi nízká na novotvary

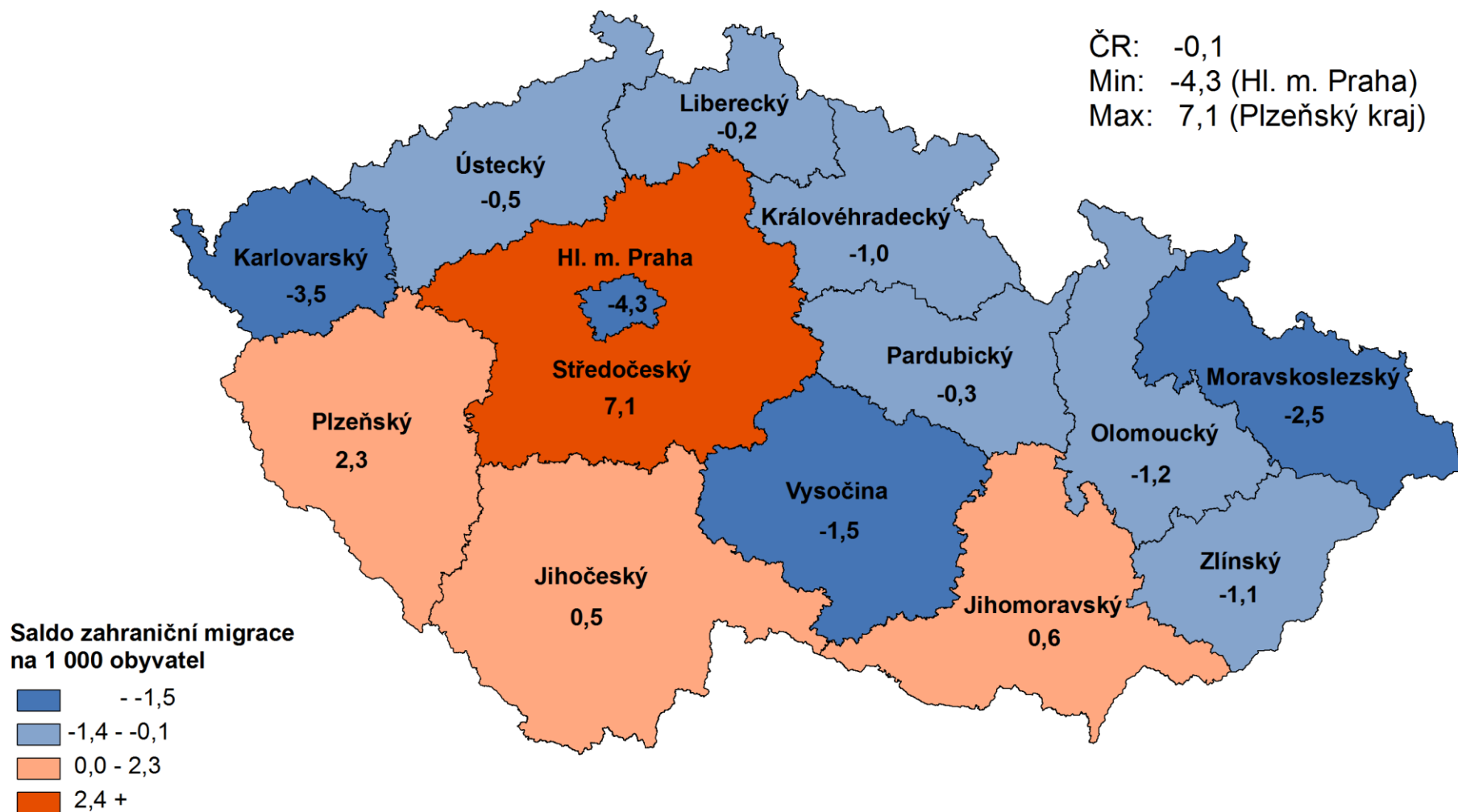
Saldo zahraniční migrace (na 1000 osob)

Saldo vnitřní migrace (na 1000 osob)

Saldo migrace (na 1000 osob)

Počet obyvatel v krajích mění tři různé procesy

■ přirozená měna

převaha narozených nad zemřelými v ČR v letech 2006–2012
2013 – stále přetrvává ve 4 krajích (Praha, STČ, LBK, JHM)

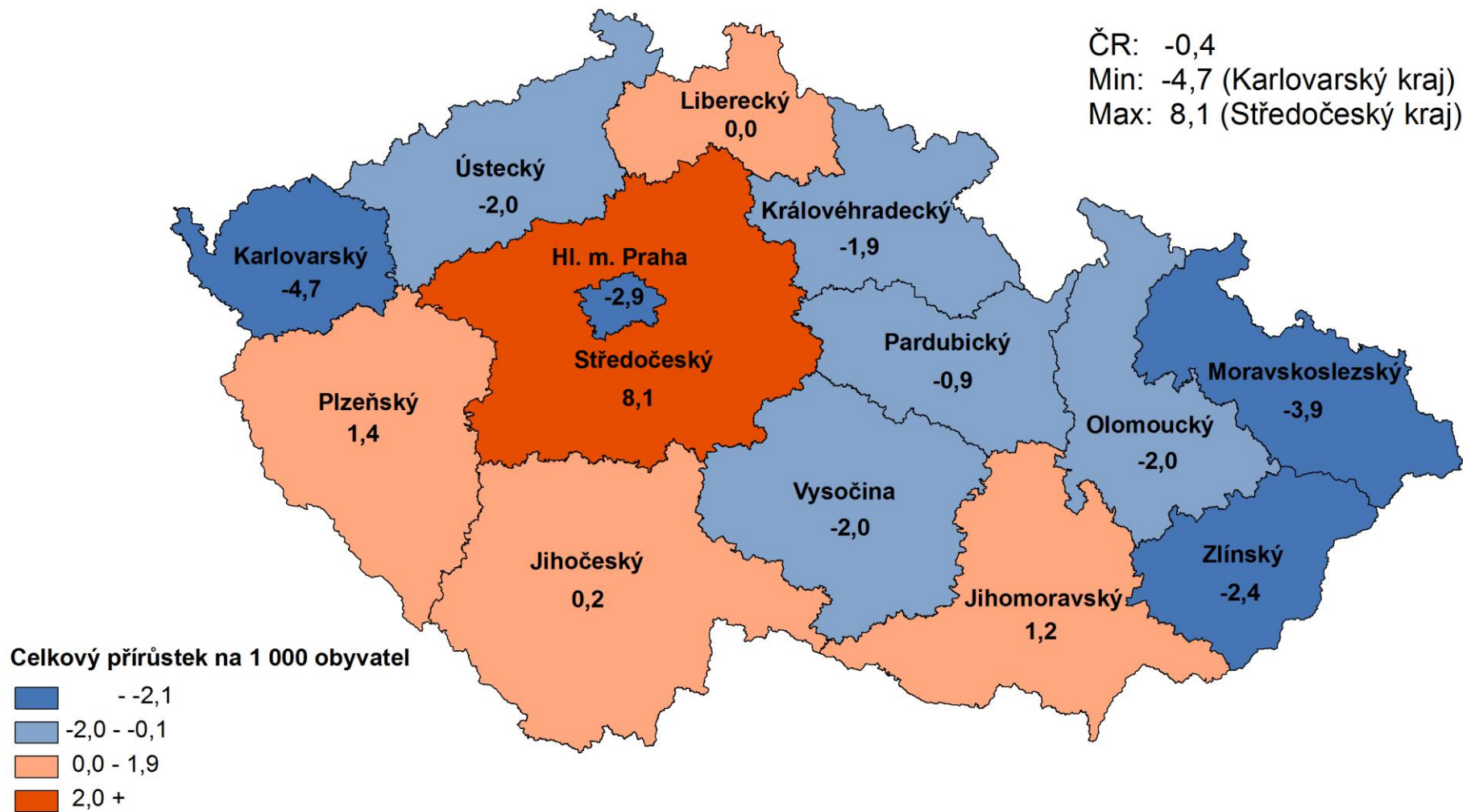
■ zahraniční migrace

pravidelné přírůstky u většiny krajů
2013 – záporná bilance pro Prahu, nepatrně v HKK, VYS a MSK

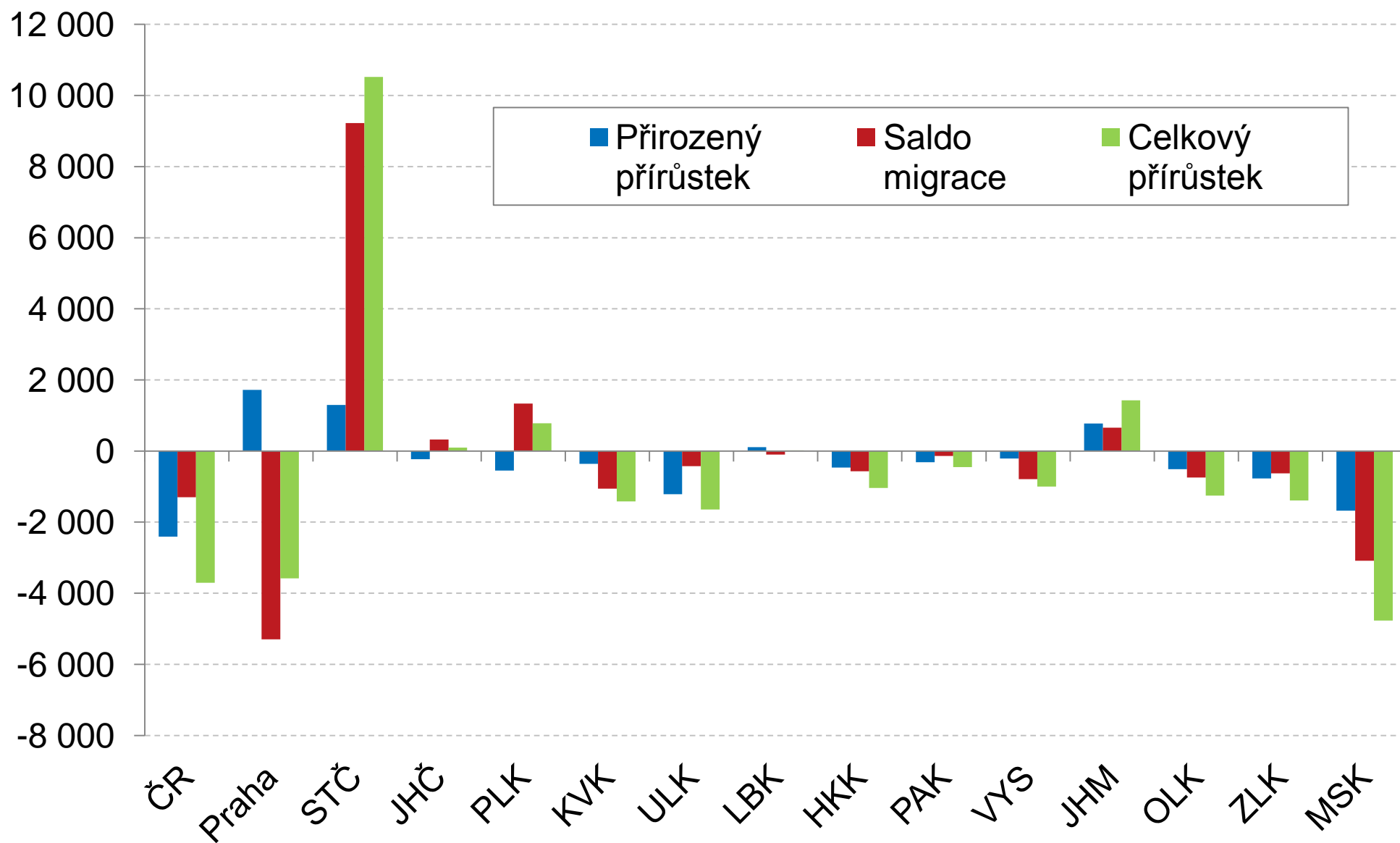
■ vnitřní stěhování

výrazně ziskový pouze Středočeský kraj
2013 – velmi mírně kladná bilance u JHČ, PLK a JHM kraje

Přírůstek obyvatel (na 1000 osob)

Přírůstek obyvatel (absolutně) v roce 2013

Krajská diferenciacie demografické situace

- **hodnoty ukazatelů** populačního vývoj se v jednotlivých krajích **vždy liší, avšak různou měrou;**
- **v průběhu let** dochází u některých procesů k homogenizaci (věková struktura, podíl narozených mimo manželství, indukovaná potratovost), u jiných k mírné diverzifikaci (úmrtnost, sňatečnost);
- **nejdynamičtěji se** z hlediska pozice mezi kraji **vyvíjel Středočeský kraj;**
- v mezikrajském srovnání se většinou vymyká Hlavní město Praha;
- na druhém konci žebříčku se běžně opakují kraje Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský.

Výjimečná Praha

- u většiny demografických procesů má mimořádné postavení, a to často s výrazným náskokem/ztrátou na další kraj

Ukazatel	Pořadí	Ukazatel	Pořadí	Ukazatel	Pořadí
Podíl dětí	14.	Sňatky svobodných žen	13.	Plodnost	14.
Podíl seniorů	2.	Prům. věk při 1.sňatku	1.	Průměrný věk matek	1.
Index stáří	1.	Narození mimo manž.	13.	Naděje dožití mužů	1.
Průměrný věk	1.-3.	Indukovaná potratovost	6.-7.	Naděje dožití žen	1.

- hlavní důvod: odlišná sociální a vzdělanostní skladba obyvatelstva
- ostatní kraje Prahu postupně „dohánějí“

Další krajská specifika (+)

- **Vysočina** – tradiční formování rodiny, vysoká naděje dožití

Ukazatel	Pořadí	Ukazatel	Pořadí	Ukazatel	Pořadí
Sňatky svob. žen	2.	Narození mimo manž.	12.	Naděje dožití mužů	3.
Prům. věk při 1.sň.	14.	Induk. potratovost	12.	Naděje dožití žen	3.

- **Královéhradecký** – nejstarší populace, vysoká naděje dožití

Podíl seniorů	1.	Průměrný věk	1.-3.	Naděje dožití mužů	2.
Index stáří	3.	Plodnost	3.	Naděje dožití žen	5.

- **Zlínský** – nejstarší populace, tradiční rod.chování, nízká plodnost

Podíl seniorů	4.	Sňatky svob. žen	1.	Prům. věk matek	2.
Index stáří	2.	Narození m. manž.	14.	Plodnost	13.
Průměrný věk	1.-3.	Induk. potratovost	13.	Podíl dětí	13.

Další krajská specifika (-)

poměrně homogenní skupina:

Ústecký kraj – Karlovarský kraj – Moravskoslezský kraj

Ukazatel	Pořadí ULK/KVK/MSK	Ukazatel	Pořadí ULK/KVK/MSK	Ukazatel	Pořadí ULK/KVK/MSK
Podíl seniorů	13. / 12. / 10.	Sňatky svob. žen	14. / 12. / 10.	Plodnost	6. / 10. / 11.
Index stáří	13. / 11. / 9.	Narození m.manž.	2. / 1. / 3.	Naděje dožití mužů	14. / 12. / 13.
Průměrný věk	13. / 9. / 10.	Prům. věk matek	14. / 13. / 12.	Naděje dožití žen	14. / 12. / 13.

Rozdíly:

- Ústecký – vyšší plodnost a podíl dětí, nižší průměrný věk obyvatel
- Karlovarský – nižší plodnost, průměrný věk obyvatel na úrovni ČR
- Moravskoslezský – nižší plodnost, nízký podíl dětí, nižší induk. potratovost

Děkujeme za pozornost

Michaela Němečková

tel.: 274 052 184, e-mail: michaela.nemeckova@czso.cz

Roman Kurkin

tel.: 274 052 202 , e-mail: roman.kurkin@czso.cz

Oddělení demografické statistiky ČSÚ